

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTŘKA

2026
MĚSÍČNÍ BULLETIN

Energetika > EU 05

Z obsahu:

- Dočasný rámec státní podpory
- Aktualizace referenčních hodnot EU ETS
- Evropa chce vlastní strategické suroviny

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

v květnu se agenda EU v oblasti energetiky neodehrávala kolem jednoho klíčového rozhodnutí, ale spíše představovala souběh dílčích událostí napříč několika oblastmi. Evropská komise připravuje dlouho očekávaný akční plán elektrifikace. Jeho zveřejnění bylo původně plánováno na 1. čtvrtletí letošního roku, následně indikováno na červen a podle aktuálních informací dochází k dalšímu posunu v harmonogramu a termín předložení je nyní avizován na červenec. Opakované odklady odráží přetrvávající neshody mezi členskými státy, a to jak ohledně samotné nezbytnosti cíle elektrifikace, tak jeho konkrétní podoby. Tyto rozdíly se projevují zejména v odlišných pohledech na tempo přechodu, související náklady i připravenost infrastruktury. Současně Komise pokračovala v přijímání konkrétních opatření reagujících na aktuální ekonomické a geopolitické tlaky, byť tato opatření mohou působit spíše dílčím a reaktivním dojmem. Koncem dubna představila nový dočasný rámec státní podpory (METSAP), který má členskými státním umožnit rychle reagovat na dopady krize na Blízkém východě, zejména prostřednictvím podpory nejvíce zasažených odvětví včetně energeticky náročného průmyslu, a flexibilnějšího přístupu k rostoucím cenám energií. Na začátku května pak Komise navázala návrhem aktualizace referenčních hodnot pro bezplatné přidělování emisních povolenek v systému EU ETS na období 2026 až 2030. Tento krok má podle tvrzení Komise zmírnit dopady klimatických politik na průmyslové podniky a posílit jejich konkurenceschopnost v situaci rostoucích nákladů. Nicméně z dosavadních reakcí vyplývá, že návrh se zatím neseťká s výraznější podporou členských států, které od Evropské komise očekávaly ambicióznější formy podpory. Diskuse vedená v Evropském parlamentu k implementaci nařízení o kritických surovinách (CRMA) zároveň poukázala na přetrvávající rozdíl mezi ambiciózními cíli EU a jejich praktickou realizovatelností, zejména v oblasti ekonomické udržitelnosti projektů a fungování trhu z pohledu poptávky po evropských surovinách.

Příjemné čtení přeje,

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53
publicaffairs@cez.czZuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Aleš Hilčer | Lucie Horová |
Michal Jedlička | Jaroslav Malsá | Tomáš Pirk |
Karolína Ryšavá | Josef Ševčík | David Števík |Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a
bezplatně.Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou
považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ
a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a
textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich
zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných
v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí
za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité
v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny
Evropské komise, Evropské rady, Evropského
parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com,
Freeimages.com, či vytvořeny za pomoci umělé
inteligence BING AI.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

DOČASNÝ RÁMEC
STÁTNÍ PODPORY

DOČASNÝ RÁMEC STÁTNÍ PODPORY

Evropská komise dne 29. dubna přijala nový dočasný rámec státní podpory, který má členským státům umožnit rychle reagovat na hospodářské dopady krize na Blízkém východě. Tento nástroj, označovaný jako Middle East crisis Temporary State Aid Framework (METSAF), je zaměřen na podporu nejvíce zasažených odvětví, mezi něž patří zejména zemědělství, rybolov, doprava a energeticky náročný průmysl.

V oblasti energetiky Komise umožnila dočasné zmírnění pravidel rámce CISAF pro energeticky náročná odvětví s cílem flexibilně reagovat na výrazný nárůst cen elektřiny a dalších vstupů. Nově může být intenzita podpory zvýšena z 50 % až na 70 % průměrné roční velkoobchodní ceny elektřiny, přičemž podpora může pokrýt až polovinu celkové spotřeby podniku. Zároveň nebude podmíněna

dodatečnými investicemi do dekarbonizace. Opatření lze navíc kombinovat s podporou v rámci systému ETS, a to do stanoveného limitu.

V odvětvích, jako je zemědělství, rybolov či doprava (včetně silniční, železniční, vnitrozemské vodní a krátké námořní dopravy v rámci EU), budou moci členské státy poskytovat podporu až do výše 70 % dodatečných nákladů vzniklých v důsledku zdražení pohonných hmot a hnojiv. Tyto náklady se stanoví na základě rozdílu mezi aktuální tržní cenou a historickou referenční cenou, se zohledněním současné nebo předkrizové spotřeby příjemce. Pro usnadnění přístupu k podpoře je zároveň zaveden zjednodušený režim, který umožňuje stanovit výši podpory na základě obecných ukazatelů, jako je velikost podniku, charakter jeho činnosti nebo odhadovaná spotřeba paliva v daném odvětví, aniž by bylo nutné dokládat přesnou spotřebu. V rámci tohoto zjednodušeného přístupu může jeden příjemce získat až 50 000 eur.

Veškerá opatření založená na METSAF podléhají notifikaci vůči Evropské komisi,

přičemž se předpokládá rychlý schvalovací proces.

Nová pravidla současně vyvolávají obavy ohledně zachování rovných podmínek v rámci EU. Uvolnění pravidel pro státní podporu může zvýhodnit především silnější ekonomiky s většími veřejnými rozpočty, které tak mohou svým podnikům poskytovat výraznější podporu, což může dále prohloubit nerovnováhu na jednotném trhu.

Komise zdůrazňuje dočasný charakter těchto opatření. Rámec METSAF bude platit do konce letošního roku, přičemž jeho parametry může Komise průběžně upravovat s ohledem na vývoj geopolitické situace i ekonomiky. Součástí tohoto rámce je i dočasné uvolnění některých pravidel rámce CISAF, který jako širší nástroj pro podporu dekarbonizace a čistého průmyslu zůstává v platnosti až do konce roku 2030.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU**ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ**EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

ELEKTRIFIKACE

ELEKTRIFIKACE

Evropská komise připravuje dlouho očekávaný akční plán elektrifikace, který má podle ní přispět ke snížení závislosti na fosilních palivech a ke zvýšení konkurenceschopnosti evropského průmyslu. Jeho zveřejnění se však opakovaně odkládá. Původně bylo plánováno na první čtvrtletí letošního roku, následně přesunuto na červen a podle aktuálních informací se nyní očekává až v červenci.

Otázkou zůstává stanovení samotného cíle elektrifikace. Na jeho konkrétní podobě zatím nepadají shody. Namísto jednoho závazného parametru se údajně zvažuje spíše určité rozmezí. Tyto úvahy odrážejí širší napětí mezi členskými státy, které se liší v pohledu na tempo transformace, náklady na infrastrukturu, připravenost elektrických sítí i celkovou reálnost možností dosáhnout navržených cílů EU.

Nejde přitom pouze o technickou otázku.

Elektrifikace představuje zásadní strukturální změnu energetiky – **přesun spotřeby energie** z fosilních paliv k elektřině v dopravě, průmyslu i budovách. Elektřina dnes tvoří asi 23 % konečné spotřeby energie v EU, což ilustruje rozsah plánované transformace, a to i ve vztahu k ukazateli zvýšit její podíl na 32 % do roku 2030 uvedenému v nelegislativním dokumentu **Dohoda o čistém průmyslu**. Zpoždění akčního plánu elektrifikace tak naznačuje, že EU stále hledá rovnováhu mezi klimatickými ambicemi a ekonomickou realitou, na kterou upozorňuje stále větší počet členských států, včetně České republiky.

Na globální úrovni mezitím zesiluje důraz na elektrifikaci jako klíčový nástroj dekarbonizace. Letošní klimatická konference COP31, která se uskuteční v listopadu v turecké Antalyi, chce postavit elektrifikaci do samotného středu klimatické politiky. Představitelé hostitelských zemí (Turecko a Austrálie) označili elektrifikaci za prioritu a důležitý krok k reálnému odklonu od fosilních paliv. Tento důraz není náhodný. Geopolitické otřesy na trzích s ropou a plynem, včetně nedávných výkyvů dodávek, posilují argument, že elektřina představuje stabilnější a bezpečnější alternativu.

Zástupce Mezinárodní agentury pro

obnovitelnou energii (**IRENA**) na pravidelném neformálním setkání ministrů klimatu Copenhagen Climate Ministerial zaměřeném na koordinaci pozic států před klimatickými vyjednáváními Organizace spojených národů (OSN), **představil** scénář s konkrétními ukazateli: zvýšit podíl elektřiny na globální spotřebě zhruba z 20 % dnes na 35 % do roku 2035 a na více než 50 % do roku 2050. Debata před COP31 však naznačuje, že dosažení mezinárodní shody nebude jednoduché. Některé státy upozorňují na potřebu věnovat pozornost i dalším prioritám, jako je klimatické financování či adaptace na dopady změny klimatu.

Akční plán elektrifikace tak stojí před nelehkou úlohou, a to zohlednit rovnováhu mezi politickými ambicemi a reálnými ekonomickými a technologickými limity. Přestože u řady členských států panuje shoda, že bez elektrifikace nelze dosáhnout klimatických cílů, její realizace naráží na bariéry v podobě nedostatečné infrastruktury, vysokých nákladů či omezené připravenosti jednotlivých sektorů, zejména těch energeticky náročných, u nichž často neexistují dostupná řešení s rozumnou návratností. Akční plán bude předložen ve formě sdělení, tedy jako nelegislativní

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

ELEKTRIFIKACE

a nezávazný dokument, a jeho implementace
tak bude záviset na politické vůli.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VESMÍRNÁ SOLÁRNÍ
ENERGIE

VESMÍRNÁ SOLÁRNÍ ENERGIE

V době, kdy svět hledá nové zdroje čisté a spolehlivé energie, přichází řada technologických společností ambiciózním konceptem: vyrábět elektřinu ve vesmíru a bezdrátově ji přenášet na Zemi. Tento přístup může na první pohled působit jako velmi odvážná technologická vize, právě takové myšlenky však mohou proměnit budoucnost energetiky.

Základní princip projektu je jednoduchý, zároveň však přelomový. Satelity umístěné na geostacionární oběžné dráze zachytávají sluneční záření, které je ve vesmíru dostupné téměř nepřetržitě, bez vlivu počasí nebo střídání dne a noci. Solární panely na palubě satelitů vyrábějí elektřinu, která je následně přeměněna na blízké infračervené záření (near-infrared). Toto záření je bezdrátově vysíláno směrem k Zemi, kde jej zachycují stávající

solární instalace a opět převádějí na elektřinu využitelnou pro domácnosti, průmysl i v oblasti infrastruktury.

Hlavní výhodou této technologie je nepřetržitý provoz. Na rozdíl od klasických obnovitelných zdrojů, jako jsou solární či větrné elektrárny, které jsou závislé na přírodních podmínkách, mohou vesmírné solární systémy dodávat energii 24 hodin denně přesně tam, kde je potřeba. Mohly by tak významně přispět ke stabilitě energetických sítí a zajistit spolehlivé dodávky elektřiny i v době špičkové poptávky.

Mezi první konkrétní kroky směrem k využití této technologie „kosmických elektráren“ patří uzavírání partnerství technologických společností s velkými odběrateli energie. Koncem dubna byla např. uzavřena dohoda o využití vesmírné solární energie pro napájení datových center, která počítá s pilotní demonstrací v roce 2028 a zahájením komerčních dodávek energie kolem roku 2030. Součástí dohody je i přednostní přístup k výkonu až 1 GW. Vesmírná energie tak může být postupně začleněna do reálného energetického mixu.

O využití této technologie má zájem i armáda. V květnu byl uzavřen kontrakt s americkým

letectvem (U.S. Air Force) na ověření využití vesmírné solární energie pro zajištění spolehlivého napájení v náročných podmínkách. Projekt se zaměří zejména na odlehle a logisticky omezené lokality, kde může výrazně snížit závislost na dodávkách paliva. Cílem je prověřit, jak může toto řešení posílit odolnost a flexibilitu vojenských operací a zajistit stabilní dodávky energie i v kritických situacích.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

**PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU**

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

**AKTUALIZACE
REFERENČNÍCH
HODNOT EU ETS**

AKTUALIZACE REFERENČNÍCH HODNOT EU ETS

Začátkem května představila Evropská komise návrh aktualizovaných referenčních hodnot pro stanovení objemu bezplatně přidělovaných emisních povolenek v rámci systému EU ETS na období 2026 až 2030. Navržená opatření mají podpořit průmyslový sektor zajištěním většího množství bezplatných povolenek. Cílem je zmírnit dopady klimatických politik na odvětví s vysokou uhlíkovou náročností, která v poslední době čelí výrazným problémům s udržením konkurenceschopnosti.

Podle návrhu by měl evropský průmysl i nadále v průměru získávat bezplatné povolenky pokrývající přibližně 75 % jeho emisí. Komise se zároveň snaží reagovat na dlouhodobé obavy průmyslových podniků a v návrhu proto využívá

dostupnou flexibilitu právního rámce. Jedním z konkrétních opatření je zachování pokrytí nepřímých emisí spojených s výrobou elektřiny ve 14 produktových referenčních hodnotách (referenční hodnoty pro konkrétní výrobky). Podniky tak získají kompenzaci i za emise „skryté“ v elektřině, což na jedné straně přispívá k ochraně před tzv. carbon leakage (přesunem výroby mimo EU) a zároveň má zvýšit atraktivitu elektrifikace.

Komise tyto referenční hodnoty aktualizuje každých pět let. Pravidelnou revizi, která má zajistit, aby systém zůstal funkční, vyžaduje směrnice o ETS. Předložením návrhu Komise zahájila čtyřtýdenní veřejnou konzultaci a projednávání v rámci členských států. Finální podobu referenčních hodnot plánuje Evropská komise přijmout formou prováděcího aktu do konce června.

V rámci systému EU ETS jsou bezplatné povolenky přidělovány na základě výkonnosti nejefektivnějších výrobců v daném odvětví. Referenční hodnoty vycházejí z emisní intenzity nejčistších 10 % zařízení. Všechny podniky v systému získávají určité množství bezplatných povolenek. Pokud však jejich emise překročí stanovenou referenční hodnotu, musí si

dodatečné povolenky dokoupit. Tento mechanismus má motivovat ke snižování emisí a k investicím do čistších technologií. Širší revizi systému EU ETS Evropská komise připravuje na červenec 2026 s avizovaným cílem zajistit jeho účinnost a podpořit transformaci evropského průmyslu směrem k nízkouhlíkové ekonomice při zachování konkurenceschopnosti.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU**O ČEM SE MLUVÍ**

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

**JEDNODUŠŠÍ
LEGISLATIVA
A DŮSLEDNĚJŠÍ
VYMÁHÁNÍ**

JEDNODUŠŠÍ LEGISLATIVA A DŮSLEDNĚJŠÍ VYMÁHÁNÍ

Evropská komise dne 28. dubna představila **plán na modernizaci tvorby právních předpisů EU s cílem učinit je jasnějšími, jednoduššími a lépe vymahatelnými a zároveň posílit důslednější prosazování a kontrolu dodržování stávajících pravidel. Iniciativa má podle Komise posílit konkurenceschopnost EU a lépe přizpůsobit evropskou legislativu potřebám občanů i podniků.**

Podle předsedkyně Evropské komise je nezbytné uplatňovat jednoduchost již při přípravě právních předpisů, opírat se o kvalitní důkazní základnu a zároveň urychlit jejich prosazování. Komise se chce rovněž zaměřit na odstraňování nadbytečné regulace a složitých či překrývajících se ustanovení ve stávající legislativě.

Plán stojí na pěti pilířích: důrazu na srozumitelnost pravidel, posílení rámce pro

lepší právní úpravu, revizi existujících předpisů, omezení tzv. gold-platingu v členských státech a rychlejším a důslednějším vymáhání práva EU.

Komise deklaruje záměr rozšířit počet iniciativ doprovázených posouzením dopadů, které se již v počáteční fázi zaměří na zásadní ekonomické, sociální a environmentální souvislosti. Pokud to bude možné, vypracuje posouzení dopadů i u naléhavých iniciativ s očekávaným významným dopadem.

Evropská komise je rovněž připravena představit soubor osvědčených postupů a kritérií, které mají pomoci předcházet tzv. gold-platingu – praxi, při níž členské státy při provádění práva EU na vnitrostátní úrovni ukládají další povinnosti nad jeho rámec. Takový postup totiž může narušovat rovné podmínky na jednotném trhu a zvyšovat administrativní zátěž.

Sdělení je doplněno akčním plánem zaměřeným na dvanáct prioritních oblastí, v nichž Komise plánuje jak zjednodušení stávající legislativy, tak případně zavedení nových pravidel, a zároveň počítá s vydáním pokynů a nástrojů pro členské státy. Mezi tyto oblasti patří například volný pohyb zboží a služeb, finanční a bankovní služby, cla, daně,

doprava, energetika, klima, životní prostředí, či digitální technologie. V letech 2026 a 2027 mají být tyto oblasti prioritně přezkoumány s cílem odstranit zastaralá ustanovení, překryvy, nesrovnalosti a nadbytečné požadavky, které dnes vytvářejí zbytečnou administrativní zátěž.

Partnery při realizaci plánované modernizace jsou Evropský parlament a Rada. Komise je proto vyzývá k důslednému dodržování pravidel v celém legislativním procesu. Vymáhání práva hodlá posílit zejména rychlejším postupem v případech, kdy členské státy neprovedou směrnice do svého právního řádu. Do konce svého mandátu chce Komise také snížit počet dlouhodobě otevřených případů nesplnění povinnosti. Zaměří se především na případy, které jsou otevřeny déle než pět let a dosud nebyly postoupeny Soudnímu dvoru EU.

Přesto zůstává otázkou, do jaké míry navrhovaná opatření skutečně povedou ke zjednodušení evropské legislativy. Rozsah plánovaných revizí i zavádění nových nástrojů může naopak vyvolávat dojem další administrativní náročnosti. Klíčové proto bude, jak se záměry Komise promítnou do praxe a zda skutečně přinesou očekávané zjednodušení.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

EVROPA CHCE
VLASTNÍ STRATEGICKÉ
SUROVINY

EVROPA CHCE VLASTNÍ STRATEGICKÉ SUROVINY

Na půdě Evropského parlamentu ve Štrasburku se dne 20. května uskutečnila diskuse organizovaná pod záštitou europoslanců Beatrice Timgren a Ondřeje Krutílků. Setkání soustředilo zástupce průmyslu, akademické sféry i legislativního procesu kolem klíčové otázky: jak přetavit ambiciózní cíle nařízení o kritických surovinách (Critical Raw Materials Act - CRMA) v reálné projekty na evropské půdě. Nařízení si klade za cíl zajistit Evropě do roku 2030 alespoň 10 % vlastní těžby a 40 % zpracování strategických surovin, jenže mezi cílem a realitou zeje propast.

Nejkonkrétnější obraz situace přinesl Vojtěch Kašpar ze společnosti Geomet, která vyvíjí projekt těžby lithia na Cínovci. Pojmenoval

paradox, jenž paralyzuje celý sektor: i kdyby evropští výrobci dnes zahájili produkci, nemají zaručený odbyt. Evropské lithium je totiž cenově méně konkurenceschopné než dovoz, především z Číny. Průmysl proto nepotřebuje jen podporu těžby, ale fungující evropský trh, který domácí suroviny skutečně poptává. Bez toho zůstanou i ty nejlépe připravené projekty ekonomicky nezdůvodnitelné a závislost EU na dovozu se nepohne. Kašpar tak pojmenoval slepé místo CRMA: nařízení důkladně řeší stranu nabídky, ale poptávkovou stranu ponechává trhu, který zatím nefunguje ve prospěch evropských producentů. Podle něj je právě stimulace evropských odběratelů k upřednostňování domácích surovin tím jediným opatřením, které by situaci skutečně změnilo.

Ostatní panelisté doplnili obraz o legislativní a regulatorní rozměr. Maria Sunér ze švédského hornického svazu Svemin upozornila, že rámcová směrnice o vodě (Water Framework Directive - WFD) v praxi funguje jako absolutní blokovač řady těžebních projektů, přičemž ostatní legislativa tento problém neřeší. Karolína Kuš z KGHM Polska Miedz doplnila, že různé části evropské legislativy si navzájem protřečují: CRMA suroviny označuje za

strategickou prioritu, avšak ostatní předpisy tuto prioritu nereflktují a neponechávají pro těžební projekty žádný prostor. Výsledkem je, že odvětví klíčové pro zelenou a digitální transformaci Evropy funguje na základě výjimek místo toho, aby působila jako plnoprávná součást průmyslové politiky. Elena Marrocchino z Ferrarské univerzity připomněla potenciál druhotných zdrojů a zpracování průmyslových odpadů, ale také nutnost budovat mezinárodní partnerství na základě skutečné spolupráce, nikoli čistě extraktivního přístupu.

Legislativní perspektivu zastupovala europoslankyně Mariateresa Vivaldini, stínová zpravodajka CRMA, která potvrdila, že průmyslové výzvy rezonují přímo v legislativním procesu. Do debaty přispěl rovněž hostitel Ondřej Krutílek, který vyzval všechny panelisty k odpovědi na provokativní otázku: kdyby mohli po zákonodárcích žádat jediné opatření, co by to bylo? Odpovědi se shodly na třech osách: evropský trh se surovinami, oprava konkrétních legislativních bloků a stabilní regulatorní prostředí.

Evropská komise ještě letos plánuje představit návrh na vybudování Critical Raw Materials Centre. Tato nová struktura má zajišťovat

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

EVROPA CHCE
VLASTNÍ STRATEGICKÉ
SUROVINY

zpravodajství o trhu, koordinovat strategické projekty a umožnit společné nákupy i tvorbu zásob kritických surovin na úrovni EU. Jde o přímou odpověď na jeden z hlavních argumentů štrasburské debaty: bez institucionálního zázemí, které propojí nabídku s poptávkou, zůstanou cíle CRMA nenaplněné. Zda CRM Centre skutečně zaplní tuto mezeru, ukáže podoba konkrétního návrhu.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

[FAQ](#)ENERGETICKÉ DOPADY
ROZVOJE AI

ENERGETICKÉ DOPADY ROZVOJE AI

Mezinárodní energetická agentura (IEA) vydala v dubnu obsáhlou analýzu pojednávající o souvislostech mezi energetikou a umělou inteligencí (AI) a trendech, jimiž se toto propojení ubírá. Práce tak pojednává o mohutně rostoucí potřebě energie pro datová centra a inovacích v tomto segmentu, o důsledcích pro energetickou bezpečnost, dostupnost energie, konkurenceschopnost a celkovou poptávku.

Jak se vyvíjí efektivita využití energie v datových centrech a celková spotřeba ?

V poměru k jednotce výkonu se efektivita využití energie zvyšuje nevídaným tempem. Softwarová řešení i samotný hardware se v tomto ohledu vyvíjí tak rychle, že měrná spotřeba klesá každým rokem vždy prakticky o řád a dnes např. jednoduché textové úkoly

spotřebují méně elektřiny než po stejné dlouhou dobu zapnutá televize. Zároveň se ale objevují nové, energeticky podstatně náročnější aplikace, jako např. tvorba videí či tzv. agentní úkoly, při nichž AI samostatně zpracovává určité téma včetně rešerší, závěrů apod. Světová poptávka po elektřině u všech datových center vzrostla v roce 2025 o 17 %, přičemž ale poptávka ve skupině na AI zaměřených centrech rostla o 50 %.

Jak na to energetický systém i investiční svět reagují a jaká je predikce spotřeby do budoucna ?

Rychlost růstu AI sektoru výrazně převyšuje vývoj ve fyzické infrastruktuře i vývoj sociálních i ekonomických schopností celého energetického ekosystému. Bez tak již dost úzké hrdlo mezi přísunem, resp. výrobou čipů pro AI a dostupností dodávek energie se ještě významně zúžilo. Investice do datových center už jsou tak obrovské, že je prakticky nemožné je zajišťovat z vlastních prostředků investorů, větší role financování na kapitálových trzích bude do budoucna nevyhnutelná. IEA předpovídá pro období 2025 až 2030

zdvojnásobení objemu spotřebované elektřiny v datových centrech, a sice ze 485 TWh na 950 TWh. Datová centra se tak budou podílet na celosvětové spotřebě elektřiny 3 %. Spotřeba elektřiny přímo pro AI datová centra poroste ještě rychleji, k roku 2030 by se měla dostat na trojnásobek oproti stavu v loňském roce. Jedna jednotlivá skříň v serveru má dnes velikost zhruba ledničky, z hlediska spotřeby ovšem ledničku dost převyšuje – konkrétně objem elektřiny pro serverovou skříň bude v roce 2027 odpovídat spotřebě 65 domácností. Do popředí se také dostává schopnost řídit výkyvy v napětí, skladovací technologie včetně lithium iontových baterií se stávají kritickým prvkem rozvoje. Datová centra se také koncentrují na připojení k síti s vysokým napětím s přímým využitím energie. Konstrukteři též musí řešit problém s ohříváním – zmíněná datová skříň vydá tepla za 30 plynových bojlerů. Klíčovou roli pak vzhledem k výkyvům v poptávce hraje skladování energie, zejména bateriová úložiště – do roku 2030 se počítá s výstavbou skladovacích kapacit na výkon 20 až 25 GW.

**ENERGETICKÁ
POLITIKA EU**

**ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ**

**EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI**

**PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU**

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

**ENERGETICKÉ DOPADY
ROZVOJE AI**

Jak se ve světle těchto nároků vyvíjejí inovace samotné technologie ?

Tak např. ve Spojených státech roste počet datových center, která odebírají elektřinu z výroben založených přímo na zdrojích využívajících zemní plyn v místě samotného centra. Tento model ale naráží na některé technické i ekonomické bariéry – například nedostatek potrubí na vedení plynu. Přesto se podíl kapacity pro zařízení tohoto typu (on-site výroba) má dostat až na 15 – 27 GW k roku 2030.

Jak se vyvíjí ekonomika a financování oblasti AI ?

Analýza IEA se zabývá i významem datových center AI z hlediska ekonomiky investic a celého businessu. Právě např. pro výrobce potrubí, elektrických zařízení, pro energetické startupy apod. představuje zajímavý prostor pro zhodnocení investic. AI generuje růst obecně, do větší poptávky se ale nepromítá 1:1. Růst tažený AI by se měl podílet na rozvoji sektoru energetiky cca 1 – 4 % do roku 2035. To vše ovšem hodně závisí i na energetické politice a technologiích a na vývoji globálního

trhu. Energetické a technologické řetězce byly v minulém období narušovány např. omezeními dostupnosti vzácných chemických prvků. Aktuálně může svět datových center významně utrpět také v souvislosti s válkou na Středním východě.

Jak sám energetický sektor využívá výhod spojených s rozvojem AI ?

AI má významný potenciál pro posílení energetické bezpečnosti a udržitelnosti. AI technologie například velmi přesně monitorují činnost sítí, transformátorů a dalších zařízení s cílem eliminovat rizika výpadků, napomáhají optimalizovat výkon sítí apod. Zároveň však vysoký stupeň digitalizace s sebou nese zvýšené riziko kyberútoků. Celkově je ale robotizace, automatizace a vyšší efektivita všech úkonů vlivem nasazení AI kritická pro růst konkurenceschopnosti. Optimalizace procesů využitím AI může podle analýzy uspořit až 3 % celkové konečné spotřeby energie. Energetické firmy samy pak udávají, že největší bariérou většího nasazení AI brání především nedostatek kvalifikovaného personálu, který by zvládal tyto možnosti

aplikovat. Situaci také komplikují pravidla na ochranu osobních údajů a celkově vysoká roztržitost dat. Další celospolečenská témata nabývají na síle – konkrétně vliv AI na ekologické poměry a na ceny elektřiny. Datová centra se na emisích z produkce elektřiny podílejí cca 2 %. Pokud jde o ceny, analýza uvádí, že rozvoj AI nemusí nutně znamenat nárůst cen. Dopad růstu poptávky po elektřině na ceny elektřiny závisí na kombinaci všech základních faktorů a politických rozhodnutí. V systémech s těsnější rovnováhou mezi poptávkou a nabídkou může růst zatížení skutečně vyvolat potřebu nových investic, což může potenciálně zvýšit ceny. Na druhou stranu v systémech s nadměrnou nabídkou elektřiny může růst zatížení vést k efektivnějšímu využití kapitálu a nižším cenám.